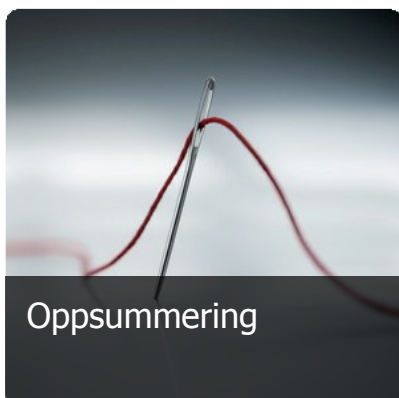

Samfunnsansvarsrapport 2012

Oppsummering

Hovedpunkter fra Argentums ESG-arbeid

- Argentum **har etiske retningslinjer**, som er tilgjengelig på våre hjemmesider, www.argentum.no
- Argentum har i flere år tatt utgangspunkt i prinsippene i UNs Global Compact og UN Pri. I 2012 ble Argentum fullverdig medlem i **UN Global Compact**
- Argentum har **måleindikatorer knyttet til miljø- og samfunnsansvar**. Dette gjelder interne mål for egen organisasjon samt mål knyttet til investeringsvirksomheten
- Argentum har utarbeidet og inkludert egne krav til samfunnsansvar i **investeringsprosessen**
- Argentum utarbeider en **årlig rapport om arbeidet med samfunnsansvar**
- Argentum **samarbeider med andre investorer** i arbeidet med samfunnsansvar, og er medlem i nyetablerte Norsif

Argentums strategi knyttet til samfunnsansvar

I tillegg til sterke resultater i form av god avkastning, er et bevisst forhold til samfunnsansvar og ESG (Environmental, Social and Corporate Governance) en forutsetning for at Argentum skal kunne levere på vårt delmål om å utvikle bransjen og mobilisere kapital. Integrering av spørsmål knyttet til samfunnsansvar i investeringsbeslutningene, i tillegg til et bevisst forhold til virksomhetens egen miljøpåvirkning er derfor strategisk viktig for Argentum.

Strategi for samfunnsansvar

Argentum har identifisert syv hovedpunkter som ligger til grunn for vårt arbeid knyttet til samfunnsansvar:

- Godt gjennomarbeidede etiske retningslinjer som kommuniseres aktivt internt og eksternt
- Integrere de etiske prinsippene i selskapets investeringsprosesser, herunder primary, secondary, koinvesteringer
- Ha dialog med fondene Argentum investerer i om implementering av ESG i virksomheten i tillegg til monitorering og rapportering
- Engasjere oss i bransjen og bidra til økt oppmerksomhet om samfunnsansvar, for eksempel via vår nettside
- Være miljøbevisste internt i egen aktivitet og virksomhet
- Bevisstgjøre vår egen organisasjon på samfunnsansvar
- Rapportere årlig på vårt interne og eksternt rettede arbeid med samfunnsansvar

Argentum har etiske retningslinjer som revideres jevnlig. I retningslinjene heter det blant annet at "Argentum skal integrere hensyn til god selskapsstyring, miljø og samfunnsmessige forhold i investeringsvirksomheten" (punkt B1 i Argentums etiske retningslinjer, se vedlegg 1). I tillegg skal det årlig fremlegges rapporter om samfunnsansvar for egen virksomhet og spesifikt for investeringsvirksomheten (punktene A15 og B5 i retningslinjene).

INTERNT

EKSTERNT

I tillegg til de etiske retningslinjene, legges prinsippene i FNs Global Compact og FNs prinsipper for ansvarlige investeringer, UN Pri, til grunn i selskapets investeringsvirksomhet. FNs Global Compact baserer seg på ti prinsipper knyttet til menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø og anti-korrupsjon. UN Pri er knyttet til miljømessige, sosiale og selskapsledelsesmessige forhold, deriblant at ESG skal inkluderes i investeringsprosessen og at man skal arbeide for økt åpenhet og implementering av disse prinsippene i bransjen.

Argentum har i 2012 gjennomført et prosjekt der man har vurdert hvordan man kan integrere FN-prinsippene ytterligere i selskapets virksomhet, og som en følge av dette har Argentum blitt et fullverdig medlem av FNs Global Compact, der den første rapporteringen til FN vil skje i løpet av 2013.

Argentum har i 2012 utvidet dialogen med fondene til å inkludere spørsmål basert på den europeiske bransjeforeningen for aktive eierfond, EVCA, sin nyetablerte standard for ansvarlige investeringer. Disse spørsmålene omhandler arbeidet fondene foretar i forkant av nyinvesteringer, og oppfølgingen av dette i etterkant av at investeringen er gjort.

Argentum har også valgt å delta i etableringen i Norsif. Norsif er en uavhengig norsk forening for kapitaleiere, forvaltere, tjenestetilbydere og bransjeorganisasjoner med interesse for ansvarlig og bærekraftig forvaltning. Norsif skal fremme kunnskap om og bidra til utviklingen av fagområdet ansvarlige investeringer – i finansbransjen og blant andre interessenter.

Den interne rapporteringen på samfunnsansvar er basert på relevante indikatorer fra FNs Global Reporting Initiative (GRI), som blant annet viser vår belastning på miljøet og utviklingen disse indikatorene har hatt.

Argentums investeringsvirksomhet

Argentum stiller høye krav til fondene det investeres i. I alle investeringsprosesser skal det opplyses om vurderingene som er foretatt med tanke på samfunnsansvar.

Investeringsprosess

I løpet av 2012 har investeringsteamet styrket fokuset på samfunnsansvar i investeringsprosessen. Dette gjøres ved at det for nye primary-investeringer gjøres en separat analyse av forvalterens syn, retningslinjer og arbeidsmetode innenfor samfunnsansvar. Undersøkelsen gjennomføres ved å innhente informasjon og diskutere med fondene hvordan de selv innhenter relevant informasjon før investeringer i et porteføljeselskap, samt hvordan disse spørsmålene følges opp og rapporteres underveis i eierperioden. Argentums funn presenteres særskilt i investeringsinnstillingen.

Argentum har systematisert vurderinger knyttet til samfunnsansvar slik at dette er en del av det formelle avtaleverket ved deltagelse i nye fond. Argentum har satt opp en standardavtale i form av et sidebrev (side letter), som alle forvaltere må slutte seg til i en eller annen form, før vi kommitterer til et nytt fond. I dette inngår blant annet at forvalterne aksepterer:

- At Argentums investeringsaktiviteter er basert på prinsippene i UN Global Compact
- At de har mottatt Argentums etiske retningslinjer, og oppfordres av Argentum til å utvikle lignende retningslinjer
- Å vurdere de sosiale, miljømessige og etiske konsekvensene av nåværende og planlagte investeringer

I tillegg forplikter forvalterne seg til årlig å rapportere om arbeidet knyttet til samfunnsansvar til investeringskomiteen i fondet.

Samfunnsansvar er også en del av investeringsprosessen innenfor secondary og koinvesteringer. Innenfor secondary-investeringer har ikke Argentum noen innflytelse på avtaleverket på etablerte fond, men alle selskapene i den underliggende porteføljen analyseres av Argentum før en investeringsbeslutning tas.

Innenfor koinvesteringer, der Argentum investerer i spesifikke selskaper, er samfunnsansvar en del av punktene som undersøkes spesifikt før en investeringsbeslutning tas. Her vurderes selskapene opp mot hovedpunktene i UN Global Compact og selskapets etiske retningslinjer.

Nye kommitteringer i 2012

I løpet av 2012 kommitterte Argentum til fem nye fond i primary-porteføljen: Accent Equity 2012, NeoMed V, Nord II, Procuritas Capital Investors V og CapMan Buyout X.

Samtlige av disse forvaltningsmiljøene har akseptert vårt sidebrev, og de har dermed også forpliktet seg til å avlegge årlig rapportering på sitt arbeid knyttet til samfunnsansvar. To av forvalterne er nye i Argentums portefølje. Accent Equity har nylig meldt seg inn i UN Pri, og vil rapportere i henhold til dette framover. Nord Kapitalforvaltning er en nyetablert forvalter som er i en prosess med å utvikle et rammeverk på samfunnsansvar.

Generell statusrapport 2012

Argentum foretar en årlig gjennomgang av status knyttet til samfunnsansvar for fondene i porteføljen.

Dette foregår ved at Argentum ber forvalterne svare på et sett spørsmål knyttet til samfunnsansvar. I tillegg til at dette gir oss en oversikt over status i porteføljen bidrar det til en bevisstgjøring omkring samfunnsansvar hos fondsforvalteren. I 2012 bestod Argentums portefølje av 31 ulike forvaltningsmiljøer, som forvaltet totalt 73 fond.

	2012	2011
Hvor mange av våre fond følger ESG-retningslinjer for investeringer?	67 av 73 (92 %)	57 av 61 (93 %)
Hvor mange av våre fond har tilfredsstillende ESG-retningslinjer?	54 av 73 (74 %)	42 av 61 (69 %)
Hvor mange fond leverer en rapport til investorene om sin ESG-aktivitet	5 nykommitteringer har forpliktet seg til dette. I tillegg var det ytterligere tre forvaltere som forpliktet seg til dette i fjor. To andre har allerede en fylldig dekning. Ytterligere to forvaltere er i en prosess med å utvikle denne typen rapportering.	3 nykommitteringer har forpliktet seg til dette gjennom sideletter (I tillegg har en fondsforvalter fylldig dekning av ESG-aktivitet i Årsrapporten - Ytterligere en forvalter skal komme med dette fra 2012)
Transparens: Rapporterer forvalterne om transaksjoner og porteføljebedrifter på internett?	Tilfredsstillende: 27 av 31 forvaltere	Tilfredsstillende: 24 av 27 forvaltere

Rapporteringen vi har mottatt bærer preg av at fondene i porteføljen har et økt fokus på samfunnsansvar. Fra 2011 til 2012 ser vi en utvikling med en økning på 12 fond som har tilfredsstillende ESG-retningslinjer – dette er i hovedsak et resultat av økt kvalitet i rapporteringen vi har mottatt, og at flere forvaltere har arbeidet aktivt med å utvikle retningslinjer knyttet til ESG i investeringsprosessen i løpet av året. Den økte kvaliteten gjenspeiler blant annet at et økt fokus fra investorsiden bidrar til økt oppmerksomhet og bevissthet rundt disse problemstillingene hos forvalterne. Nærmere bestemt ser vi at:

- 9 forvaltere har oppdatert sine retningslinjer for investeringer i løpet av 2012/2013, dvs. nesten en tredjedel av forvalterne i porteføljen
- To forvaltere er i prosess med å oppdatere sine retningslinjer
- Gjennom Argentum sine krav i sidebrevet, har samtlige av våre nykommitteringer i primary-porteføljen forpliktet seg til å rapportere på arbeidet knyttet til ESG i 2013.

Som nevnt har Argentum utvidet rapporteringen til å inkludere EVCA sin nyetablerte standard for ansvarlige investeringer. Disse spørsmålene omhandler arbeidet fondene foretar i forkant av nyinvesteringer, og oppfølgingen av dette i etterkant av at investeringen er gjort. Spørsmålene Argentum har stilt forvalterne er:

1. *Inkluderes miljømessige, sosiale og styringsmessige faktorer (ESG) når fondet vurderer nye investeringer (due diligence-prosessen), og vurderes problemstillinger knyttet til ansvarlige investeringer regelmessig? List opp de aktuelle ESG-parametere som blir vurdert, og relevante prosesser for rapportering fra selskapene.*

- 65 % av forvalterne svarer positivt på dette

2. *Har dere gjennomført en vurdering av potensielle miljømessige konsekvenser av porteføljeselskapenes virksomhet? Hvis ja, hvordan har potensielle risiki og eventuelle negative konsekvenser blitt forebygget og/eller løst?*

- 48 % svarer positivt på dette

3. *Har dere gjennomført en vurdering av sosiale faktorer som kan være relevante for porteføljeselskapene, som for eksempel faktorer som kan påvirke ansatte, kunder, leverandører og lokalsamfunn? Hvis ja, hvordan har disse problemstillingene blitt adressert og eventuelt løst?*

- 48 % svarer positivt på dette

4. *Hvilke tiltak er implementert for å sikre god eierstyring og solide ESG-prosesser i fondenes porteføljeselskaper?*

- 58 % svarer positivt her

Generelt tyder svarene vi har mottatt på at fondene er bevisste sitt samfunnsansvar i evalueringen og oppfølgingen av porteføljebedriftene. At prosentandelen ikke er høyere, skyldes i første rekke at flere fond er ferdige med sin investeringsperiode, og det er derfor ikke naturlig at man etablerer slike retningslinjer i etterkant. Flere av forvalterne i porteføljen har også utviklet egne vurderinger for miljømessige og sosiale faktorer. Av de som ikke har dette, er hovedårsaken at egne vurderinger av disse faktorene ikke er nødvendig pga. fondets investeringsmandat, og at slike vurderinger i stedet foretas på case-by-case-basis. Med tanke på eierstyring, har også hovedparten av forvalterne utviklet egne rutiner for oppfølging her. Spesielt positivt er det også at de fleste forvalterne i porteføljen har dette på agendaen, og vil arbeide for å utvikle rutiner knyttet til dette i fremtiden.

Argentum har også gjennomført en vurdering av forvalternes retningslinjer og avtaleverket i fondet. Spesifikt er det undersøkt om sektorer er ekskludert fra investeringer, om det henvises til spesifikk policy/retningslinjer, om det henvises til etablerte standarder for ansvarlige investeringer, herunder EVCA/bransje-foreninger, UN Pri og UN Global Compact og om fondene har andre spesifikke regler knyttet til for eksempel innsidehandel og aksjehandel. Se vedlegg 2 for en komplett oversikt over spørsmålene som ble stilt forvalterne.

Resultatene var mottatt viser at flertallet av forvalterne tar hensyn til dette på en eller annen måte. Hvordan dette gjøres varierer, og spesielt gjelder dette investeringsrestriksjoner der disse i mange tilfeller dekkes av både lovverket og av retningslinjer. Flere forvaltere har heller ikke eksplisitte retningslinjer innen disse områdene, da de er dekket i egne «side letters» som er tilleggsavtaler med investorene i fondet, istedenfor å ha dette i det generelle avtaleverket. Mindre forvaltere med et smalt investeringsmandat, har gjerne ikke restriksjoner nevnt spesifikt i lovverk/retningslinjer siden dette uansett er uaktuelt å investere i.

På noen punkter hadde fondene heller ikke egne retningslinjer, da faktorene ble dekket indirekte gjennom for eksempel henvisninger til UN Pri. Noen forvaltere har ikke svart.

Argentum følger OECDs retningslinjer på skatteområdet, samt standardene til Global Forum og investerer kun i jurisdiksjoner som har skatteavtaler med Norge. Argentum synliggjør informasjon om fondenes jurisdiksjon på våre hjemmesider og i årsrapporten.

Rapportering av brudd på anerkjente prinsipper for ansvarlige investeringer

I dialogen med fondene spørres det eksplisitt om de kjenner til brudd på etiske retningslinjer og avtaleverk. Argentum har ikke identifisert noen tilfeller av brudd på anerkjente prinsipper for ansvarlige investeringer i 2012.

Tiltak og fokus fremover

Argentum registrerer at utviklingstrekkene vi har sett tidligere, med et økende fokus på ESG-prinsipper, både fra forvalternes og investorenes side, fremdeles har en positiv utvikling. Vi ser også at stadig flere av forvalterne har egne vurderinger knyttet til ESG i sine investeringsprosesser, og at de arbeider aktivt med oppfølging på dette. Sentrale ESG-bestemmelser er gjerne inkludert i avtaleverket knyttet til investeringene, eller via egne ESG-krav i sidebrev.

Vårt fokus fremover vil fortsatt være å sikre at våre krav rundt etiske prinsipper blir integrert i avtaler ved kommitteringer til nye fond, samt å øke andelen eksisterende fond som har tilfredsstillende ESG. Dette gjøres primært gjennom å yte press mot fondsforvaltere i primary-markedet som Argentum har investert i.

Argentum vil rapportere i henhold til UN Global Compact fra 2013.

Argentums virksomhet

Argentum skal, iht. punkt A15 i de etiske retningslinjene, årlig utarbeide en rapport basert på utvalgte indikatorer fra FNs Global Reporting Initiative (GRI). Dette er et sett av standardiserte rapporteringsindikatorer for samfunnsansvar som har blitt akseptert som en global standard.

GRI-indikatorer

GRI består av over 80 indikatorer for økonomiske, sosiale og miljømessige resultater, med noen kjerneindikatorer som det skal rapporteres på med mindre disse anses som ikke-vesentlige for bedriften.

GRI er et sett generelle rapporteringsindikatorer som benyttes i en rekke bransjer, og mange av indikatorene er mest relevante for større foretak. Siden Argentum har begrensede utfordringer i forbindelse med samfunnsansvar knyttet til egen drift, rapporterer derfor Argentum kun på et utvalg av GRI-indikatorene som er relevante for selskapet.

Under følger en oversikt over de parameterne Argentum rapporterer på knyttet til GRI.

Indikator	Status 2012	Status 2011
Gjenvinning (Papir og IT)	45,00 %	45,00 %
Tjenestereiser karbonekvivalenter	49,4 tonn	42,5 tonn
Tjenestereiser karbonekvivalenter - Pr. årsverk	2,9 tonn	2,5 tonn
Sykefravær	3,70 %	3,20 %
Kvinneandel	29,00 %	31,00 %
Kompetansebygging (pr. ansatt)	29 timer	20 timer

Indikatorene indikerer at Argentums belastning på det eksterne miljøet har økt noe i 2012 sammenlignet med 2011. Gjenvinningsprosenten har holdt seg stabil, mens de totale utslippene knyttet til tjenestereiser har økt noe. Dette skyldes økt aktivitet i selskapet, samtidig som reiseaktiviteten i 2011 lå en del under normalen. Argentum har videokonferanseutstyr som brukes jevnlig, og spesielt i forbindelse med interne møter har dette bidratt til å redusere reiseaktiviteten. Argentums virksomhet medfører en del reisevirksomhet, og det er derfor

vanskelig å uttale seg om potensialet for å redusere denne ytterligere. Kvinneandelen i selskapet har holdt seg stabil. Sykefraværet og kompetansebygging har økt noe.

Miljøindikatorer

Argentums virksomhet medfører reisevirksomhet. I 2012 medførte utslippene fra dette 49,4 tonn CO₂-ekvivalenter, mens tilsvarende tall for 2011 var 42,5 tonn CO₂-ekvivalenter. Dette innebærer en økning på 16 % sammenlignet med 2011 og en økning på 0,4 tonn pr. ansatt. Bakgrunnen for den økte reiseaktiviteten skyldes økt aktivitet i selskapet knyttet til nyansettelser innenfor forretningsutvikling. Samtidig har et økt fokus på Investor Relations (IR) og investeringsaktiviteten bidratt til et økt antall tjenestereiser. Det er allikevel verdt å merke seg at utslippene har sunket fra 70, 5 tonn CO₂-ekvivalenter i 2010.

Argentum har investert i videokonferanseutstyr for å begrense vår miljøpåvirkning, og dette benyttes ofte i selskapets interne møter.

Argentum har avtale med ekstern part om gjenbruk av utrangert IT- utstyr, og stiller krav til våre leverandørers miljøsertifisering. Argentum har også etablert miljøtiltak vedrørende papirgjenvinning og i 2012 ble 45 prosent av papirforbruket resirkulert, dette er på samme nivå som i foregående år. Det er iverksatt tiltak for å se hvordan denne kan økes ytterligere.

Sosiale indikatorer

Argentums virksomhet talte 17 ansatte per utgangen av 2012. Sykefraværet utgjorde 3,7 prosent av total arbeidstid i 2011, sammenlignet med 3,2 prosent i 2010. Det økte sykefraværet skyldes en langtidssykemelding. Argentum bestreber likestilling og hadde en kvinneandel på 29 prosent i 2012, sammenlignet med 31 prosent i 2011. Argentum har ansatt flere kvinner i 2013. Argentum arbeider aktivt med å utvikle de ansattes kompetanse, og i 2012 var kompetansebygging/kursing per ansatt i gjennomsnitt 29 timer, sammenlignet med 20 timer i 2011. I tillegg til et økt fokus på kursing og kompetansebygging i bedriften, skyldes mye av økningen en ansatts deltakelse på ett program som ble avholdt over en lengre tidsperiode.

Økonomiske indikatorer

Andelen av vår verdiskaping, målt ved fordelingen av selskapets inntekter i 2012, som går til vår eier er 92 prosent, sammenlignet med 87 prosent i 2011. De ansattes andel har gått ned fra fire til tre prosent, andelen som går til det offentlige har sunket fra tre til to prosent, mens leverandørenes andel har gått ned fra seks til tre prosent. Årsaken til disse endringene, er at inntektsgrunnlaget har steget betraktelig siden fjoråret, og at en større andel av verdiskapingen dermed tilfaller eierne gjennom utbytte og verdistigning i porteføljen.

Synliggjøring

I tillegg til den årlige samfunnsansvarsrapporten, gis en oppsummering av statusen på arbeidet knyttet til samfunnsansvar i Argentums årsrapport. Det avholdes også et årlig møte med Nærings- og Handelsdepartementets eierskapsavdeling spesifikt knyttet opp mot samfunns-ansvarsarbeidet.

Argentum har i 2012 satt fokus på samfunnsansvar i flere sammenhenger. På Argentumkonferansen i 2012,

var en av de to hovedbolkene: "Reputation and Credibility" knyttet til arbeidet med samfunnsansvar i porteføljen. Her fikk forvalterne i vår portefølje høre presentasjoner av:

- Professor Ulrich Hege, HEC Paris: Fremtidige utfordringer for private equity-industrien fra et akademisk synspunkt?
- Magnus Lindquist, Partner, Triton – Om hva man lærte fra å være i søkelyset i Sverige
- Ludo Bammens, Head of European Corporate Affairs, KKR – Verdiskapning gjennom ansvarlige investeringer og systematisk arbeid med ESG. Hvordan og hvorfor gjør vi det?

Dette ble etterfulgt av en paneldebatt med foredragsholderne og Christian Frigast, Managing Partner i danske Axcel. For Argentum var årets Argentumkonferanse et naturlig sted å sette fokus på arbeidet med samfunnsansvar.

Argentum har også i 2012 hatt dialog med andre norske og internasjonale investorer knyttet til arbeidet med samfunnsansvar i porteføljen. Dette arbeidet vil fortsette framover. For å styrke sitt arbeid knyttet til samfunnsansvar ble Argentum i januar 2013 medlem av nyetablerte Norsif.

I tillegg til årsrapportene ligger også Argentum sine etiske retningslinjer og våre rapporter om samfunnsansvar, tilgjengelig på våre websider: www.argentum.no

Vedlegg 1- Etske retningslinjer

Etske retningslinjer for Argentum Fondsinvesteringer as og investeringsvirksomheten

(Vedtatt av styret 22. mai 2013)

1.1 FORMÅL

Våre etske retningslinjer er et virkemiddel for å sikre at vi gjennom fokus på integritet og høy etsk standard sikrer gode beslutninger. Retningslinjene skal være et dynamisk virkemiddel for å avverge uheldig adferd for Argentum.

Våre etske retningslinjer skal sikre at vi ikke foretar investeringer som utgjør en uakseptabel risiko for at vi medvirker til uetske handlinger eller unnlaterer.

Disse etske retningslinjene skal være tilgjengelig på selskapets hjemmesider.

1.2 VERDIGRUNNLAG

Som forvalter av 3. parts midler vil vi i alt vårt arbeid bestrebe oss på å holde en høy etsk standard.

- All virksomhet vi involverer oss i skal være lovlig, der den utøves.
- Dertil skal vi følge og arbeide for prinsippene i FNs Global Compact*

*Se <http://www.unglobalcompact.org/> for prinsippene i FNs Global Compact

1.3 STYRETS ROLLE – OPPFØLGNING

Styret har ansvar for oppfølging av arbeidet med samfunnsansvar og etske spørsmål. Administrerende direktør rapporterer minst en gang i året oppfølging av dette arbeid og i styret legges det opp til en årlig diskusjon og evaluering av arbeidet.

I alle investeringssaker som fremlegges for styret skal det opplyses om vurderingene som er foretatt i forhold til samfunnsansvar.

A. Etske retningslinjer for Argentums egen virksomhet

Gjennom disse retningslinjer ønsker vi å fokusere på noen utvalgte risikofelt innen vår virksomhet. Retningslinjene er derfor på ingen måte ment å være uttømmende løsninger på de etiske spørsmål vi må ta stilling til.

Alle våre ansatte, styremedlemmer i Argentum og tillitsmenn direkte utpekt av oss i andre virksomheter, er omfattet av disse retningslinjene.

A.1 MENNESKEVERD

I vår virksomhet vil vi som grunnleggende verdier, legge til grunn prinsippene i FNs Global Compact.

A.2 ARBEIDSMILJØET

Argentum skal være en god og profesjonell arbeidsplass hvor det legges vekt på likeverd og gjensidig respekt blant medarbeiderne.

A.3 BEHANDLING AV KONFIDENSIELL INFORMASJON OG IMMATERIELLE VERDIER

Argentum skal som forvalter av statlige midler tilstrebe åpenhet om virksomheten og investeringene. Våre ansatte har likevel taushetsplikt om forretningshemmeligheter. Informasjon som er taushetsbelagt av våre forvalterforbindelser eller porteføljeselskapene, skal ikke viderebringes til andre.

Vi har en særskilt plikt til å verne om immaterielle verdier som er grunnlaget for porteføljeselskapenes virksomhet. Informasjon som er mottatt gjennom arbeid i Argentum skal ikke brukes i private investeringer eller lignende. Reglene om forbud mot innsidehandel mv som kommer til uttrykk i Verdipapirhandellovens kap. 2, legges til grunn for all handel så langt de passer.

A.4 INTERESSEKONFLIKTER

I alt vårt arbeid vil det bli lagt særlig vekt på å unngå at det oppstår uheldige interessekonflikter. Våre ansatte vil være særlig oppmerksomme på at det ikke skal kunne reises spørsmål om rolleblending eller integritet for noen som er involvert i prosjekter Argentum arbeider med. Vi vil særlig være oppmerksomme på at nære personlige relasjoner knyttet til vennskap, sosial omgang og aktivitet i arbeid og fritid lett kan påvirke vår uavhengighet. Under saksbehandlingen vil det derfor alltid bli gitt en redegjørelse for særlige forhold som kan påvirke vår uavhengighet.

A.4.1 Forholdet til våre ansattes og styremedlemmers øvrige interesser

Våre ansatte, styremedlemmer og deres nærstående har ikke anledning til å investere i selskap hvor Argentum direkte eller indirekte har eierandeler via fondsinvesteringer. Styret kan gi dispensasjon fra denne bestemmelse i særskilte tilfeller (eks. ledelsens koinvesteringer).

Våre ansatte og styrets medlemmer skal vise stor aktsomhet ved handel i unoterte verdipapirer. Ansattes handel med slike papirer skal alltid meldes til selskapets ledelse.

Når det er fare for at det kan oppstå interessekonflikter, skal våre ansatte og styremedlemmer heller ikke benytte rådgivere (f eks advokater/meglere) som Argentum benytter eller rådgivere en vet er knyttet til de ulike fond hvor selskapet er involvert.

Ansettelse, oppdragsforhold eller tillitsverv hos andre skal være kjent. For ansatte skal slike forhold godkjennes av ledelsen i Argentum. Slik aktivitet skal alltid unngås dersom det kan medføre fare for uheldig rolleblending.

Det skal også være åpenhet om eierrelasjoner, ansettelsesforhold, oppdrag, leverandørforhold, og lignende den ansattes nærstående har til virksomheter hvor Argentum er involvert.

A.4.2 Interessekonflikter med Argentums forretningsforbindelser

Gjennom vårt arbeid skal våre ansatte være årvåken for ulike former for påvirkning av våre

investeringsbeslutninger, bruk av konsulenter mv. Våre beslutninger skal ikke være påvirket av

utenforliggende hensyn. Det skal derfor være full åpenhet om vår deltakelse i sosiale arrangementer hvor Argentums forretningsforbindelser er involvert. Deltakelse i middager og lignende sosiale sammenkomster skal alltid klareres med nærmeste overordnede eller adm. direktør. Deltakelse på reiser etter invitasjon fra Argentums forretningsforbindelser skal alltid forhåndsklareres av selskapets ledelse. Deltagelse skal begrenses til arrangementer med et viktig faglig innhold eller hvor det er av særlig betydning at Argentum er representert. Argentum skal normalt da betale for egen deltagelse.

Våre ansatte har ikke anledning til å motta gaver fra Argentums forretningsforbindelser med mindre det er vanlige leilighetsgaver med beskjeden verdi. Den ansatte skal varsle ledelsen om gaver som ikke er av ubetydelig verdi. Administrerende direktør kan gi nærmere retningslinjer om slike gaver.

Privat forretningsforbindelse med Argentums forretningsforbindelser bør unngås og Argentums ansatte har ikke anledning til å motta rabatter ved kjøp av varer eller tjenester mv fra Argentums forretningsforbindelser med mindre dette er knyttet til rammeavtaler og lignende (eks hotell) hvor Argentum har fordel av bruken.

A.5 INFORMASJON, KOMMUNIKASJON OG MEDIEKONTAKT

I vår informasjon til omverdenen skal vi være korrekt og etterrettelig og tilstrebe en høy faglig og etisk standard. Informasjon til media skal forestås av administrerende direktør eller den han utpeker i den enkelte sak.

A.6 KONKURRANSEPRINSIPPER

Vi vil tilstrebe åpen og rettferdig konkurranse i alle markeder nasjonalt og internasjonalt for vår virksomhet og overholde nasjonale og internasjonale konkurranseregler.

A.7 KORRUPSJON OG HVITVASKING

Vi vil gjennom våre forvaltere og forretningsforbindelser arbeide mot korrupsjon og følge prinsippene i reglene mot hvitvasking av midler.

A.8 HABILITET

A.8.1 Ansattes habilitet

Dersom det kan reises spørsmål om en av våre ansattes habilitet som følge av at vedkommende kan ha kryssende interesser, skal spørsmålet tas opp med nærmeste overordnede og vedkommende fratre ved videre behandling av saken dersom det er fare for habilitetsbrudd.

A.8.2 Styremedlemmers habilitet

Et styremedlem må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av en styresak når medlemmet er inhabilt etter aksjeloven § 6-27. Uavhengig av om et styremedlem er inhabilt etter aksjeloven § 6-27, skal et styremedlem fratre som inhabilt i en styresak når:

1. Styremedlemmet selv eller styremedlemmets nærstående, jf. aksjeloven § 1-5 første ledd, som deltaker, investor eller på annen måte har en økonomisk interesse i saken. Dette gjelder likevel ikke når den økonomiske interessen er ubetydelig.
2. Styremedlemmet selv eller styremedlemmets nærstående, jf. aksjeloven § 1-5 første ledd er ansatt eller tillitsvalgt i eller har et tjenesteforhold til selskap eller foretak med tilknytning til saken.
3. Det foreligger andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til at styremedlemmet utelukkende vil vurdere saken ut fra Argentums interesse. Et styremedlem skal så tidlig som mulig varsle daglig leder eller styrelederen om forhold som kan medføre at han er inhabil i en styresak. Ved uenighet om et styremedlem er

inhabilit, avgjøres spørsmålet av styret ved flertallsvedtak. Ved avstemningen deltar ikke det styremedlemmet spørsmålet gjelder.

A.9 RAPPORTERING - SANKSJONER

Brudd på våre etiske prinsipper kan få konsekvenser for ansettelsesforholdet og i grovere tilfelle lede til avskjed eller oppsigelse. Dersom noen av våre ansatte får mistanke om forhold som er i strid med våre etiske prinsipper, skal dette varsles til nærmeste overordnede eller direkte til administrerende direktør. Dersom en ansatt er i tvil om hvordan en problemstilling forholder seg i forhold til de etiske regler, skal spørsmålet forelegges for nærmeste overordnede eller administrerende direktør. For å vinne erfaring i spørsmål av etisk karakter, vil vi regelmessig revidere regelverket og stimulere til åpen drøftelse av aktuelle etiske problemstillinger.

A10 MILJØ

Argentum skal arbeide målrettet for å redusere miljøbelastningen av egen drift, investeringer og innkjøp.

A11 BRUK AV SELSKAPETS UTSTYR OG EIENDELER

Ingen skal i urimelig grad benytte selskapets data, IT-utstyr, materiell eller andre eiendeler til private formål eller til aktiviteter som ikke er relevante for arbeidet. Bruk til gambling, pornografi, rasisme eller andre formål som kan oppfattes som støtende, skal ikke forekomme.

A12 KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER

Kjøp av seksuelle tjenester er forbudt ved norsk og svensk lov. Forbudet gjelder også for ansatte på tjenesteoppdrag i andre land.

A13 MARKEDSFØRING

Vi skal gi råd som ivaretar våre samarbeidspartneres interesser. All informasjon og betingelser skal preges av respekt for samarbeidspartnere, samfunnet og miljøet.

A14 VARSLING

Varsling er å gå videre med kritikkverdige forhold til noen som kan gjøre noe med det. Kritikkverdige forhold er eksempelvis brudd på lovregler og interne regler og retningslinjer. Alle som får kjennskap til forhold som man mener er i strid med regler og retningslinjer som gjelder for virksomheten i selskapet, oppfordres til å melde fra om dette. Varsling medvirker til at kritikkverdige forhold rettes opp. Den enkelte ansatte oppfordres til å varsle om kritikkverdige forhold fordi det kan bidra til å utvikle selskapet, men man har normalt ikke plikt til å varsle. De ansatte har plikt til å varsle om kriminelle forhold og om forhold der liv og helse er i fare. Det finnes flere måter å varsle på. Medarbeidere kan alltid varsle skriftlig eller muntlig til overordnet, administrerende direktør, styrets leder eller verneombud.

A15 RAPPORTERING OM EGEN VIRKSOMHET

Argentum skal årlig utarbeide en rapport om samfunnsansvar for egen virksomhet etter et utvalg av relevante indikatorer som er basert på Global Reporting Initiative**

**Se <http://www.globalreporting.org/Home>

B Særskilte etiske retningslinjer for investeringsvirksomheten

B.1 ANSVARLIGE INVESTERINGER

Forvaltningen av Argentums kapital skal bygge på mål om høyest mulig avkastning. God avkastning på lang sikt er avhengig av en bærekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnmessig forstand samt velfungerende, legitime og effektive markeder.

Argentum skal integrere hensyn til god selskapsstyring, miljø og samfunnsmessige forhold i investeringsvirksomheten, i tråd med internasjonalt anerkjente prinsipper for ansvarlig investeringsvirksomhet. Integrering av disse hensynene skal skje under hensyn til Argentums investeringsstrategi og rollen som investor i private equity fond.

B.2 KRAV TIL NYE FOND

Argentum skal ved investeringer i nyetablerte fond legge vekt på at

- interessekonflikter, habilitetsspørsmål og rolleblanding i forvaltningen av fondet unngås,
- det ikke etableres utilbørlige eller urimelige kompensasjonsordninger for fondsforvalteren,
- virksomheten er organisert innenfor allment aksepterte rettssystemer,
- det ikke etableres ulovlige skattetilpasninger for de involverte, og
- det er full åpenhet om alle forhold som har betydning for vurdering av forretningsetiske spørsmål.

Nyetablerte fond som Argentum investerer i skal ha etablerte retningslinjer som sikrer at investeringene fondet foretar er i samsvar med anerkjente prinsipper for ansvarlig investeringsvirksomhet og etablereprinsipper for god eierstyring og selskapsledelse, eller akseptere Argentums forpliktende sidebrev vedrørende samfunnsansvar.

B.3 ETABLERTE FOND

I etablerte fond som ikke har retningslinjer for ansvarlige investeringer eller prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse, og hvor Argentum er investor, skal selskapet arbeide for at fondene etablerer slike.

B.4 VED BRUDD PÅ ANERKJENTE PRINSIPPER FOR ANSVARLIGE INVESTERINGER

Etter at fondet har foretatt en investering, skal Argentum dersom det avdekkes grove brudd på anerkjente prinsipper for ansvarlige investeringer eller på prinsippene for god eierstyring og selskapsledelse, be forvalter om å utbedre den aktuelle situasjon. Dersom den aktuelle situasjonen ikke utbedres og/eller det vurderes som sannsynlig med tilsvarende brudd i fremtiden skal Argentum selv om det kan påføre selskapet tap, om mulig avvikle fondsforvalteroppdraget og/eller søke å trekke seg ut av investeringen.

B.5 RAPPORTERING

Argentum skal utarbeide en årlig rapport om status på porteføljenivå om samfunnsansvar. Argentum rapporterer årlig til UN Global Compact i henhold til gjeldende medlemskrav.

Vedlegg 2 - Egne spørsmål til forvalterne knyttet til lovverk og etiske retningslinjer

INVESTERINGSRESTRIKSJONER:

- Forbud mot investeringer produksjon og salg av våpen
- Forbud mot investeringer i tobakk
- Forbud mot investeringer i gambling
- Forbud mot investeringer i kjernefysiske, biologiske og ukonvensjonelle våpen som landminer og klasebomber
- Forbud mot investeringer i genmodifisering
- Forbud mot investeringer i narkotiske stoffer

POLITISKE REFERANSER:

- Reguleringer knyttet til hvitvasking
- Nasjonal og internasjonal konkurranselovgivning
- Reguleringer knyttet til korrupsjon og bestikkelser
- Reguleringer knyttet til arbeidssikkerhet og helse
- Reguleringer knyttet til ikke-diskriminasjon
- Arbeidsmiljøreguleringer
- Reguleringer knyttet til menneskerettigheter
- Reguleringer knyttet til miljø
- Reguleringer knyttet til barnearbeid
- Andre lover og konvensjoner

ANDRE REFERANSER:

- Referanser til EVCA's retningslinjer
- Referanser til den nasjonale venturekapitalforeningens (NVCA, DVCA, SVCA, FVCA) retningslinjer

- Referanser til UN Pri
- Referanser til UN Global Compact

SPESIFIKKE REGLER:

- Regler som forbyr bruk av innsideinformasjon
- Regler som regulerer aksjehandel
- Uavhengighet og reguleringer knyttet til interessekonflikter